

ΒΙΒΛΙΟ

Όταν βάζουν το... σεξ στο ντιβάνι

Δεκατρείς ψυχαναλυτές ασχολούνται με ένα τελείως διαφορετικό λεξικό

Της **ΜΑΡΙΑΛΕΝΑΣ ΣΠΥΡΟΠΟΥΛΟΥ**

Τι συμβαίνει όταν δεκατρείς ψυχαναλυτές συγκεντρώνουν τη σκέψη τους πάνω σε ένα συγκεκριμένο θέμα; Για ποιο ζήτημα θα έδειχναν μεγαλύτερο ενδιαφέρον οι επίγονοι του Φρόντ, που πρώτος μίλησε για την παιδική σεξουαλικότητα και το άχρονο ασυνείδητο, εμπλουτίζοντάς το με ενδιαφέρουσες αναφορές από τη λογοτεχνία, τον κινηματογράφο, την ιστορία, την κοινωνιολογία;

Μα φυσικά για τη σημαντικότερη ανθρώπινη δραστηριότητα, εκεί όπου σκύβουν με δέος απλοί άνθρωποι, καλλιτέχνες, ποιητές, πολιτικοί, επιστήμονες αλλά και θεοί: τη σεξουαλική δραστηριότητα, τη μύηση στην ανθρώπινη ένωση – μαζί με όλα τα πικάντικα ανά τους πολιτισμούς παραλειπόμενα, σκέψεις, στάσεις, επιθυμίες, φαντασιώσεις ακόμα και μέρη του σώματος.

Η προσφορά άλλωστε της ψυχανάλυσης στην κατανόηση της σεξουαλικότητας είναι πλέον ένα πολιτισμικό δεδομένο. Όπως για παράδειγμα η αναζήτηση της σεξουα-

λικής ταυτότητας του ανθρώπου που συντίθεται μέσω των πρώτων σχέσεων, όταν το νεογέννητο συναντιέται με το ασυνείδητο των γονιών του. Γι' αυτό η ψυχική σεξουαλικότητα υπερβαίνει πάντοτε την ανατομική, όποια και εάν είναι η μορφή αυτής της «νίκης».

Ο Jacques Andre, ψυχαναλυτής και καθηγητής Ψυχοπαθολογίας στο Πανεπιστήμιο Paris Diderot (Paris VII), επιμελήθηκε ενός λεξικού της «σεξουαλικής ζωής», όπως το ονομάζει, μαζί με δώδεκα συναδέλφους του, οι οποίοι επέλεξαν να αναλύσουν, να περιγράψουν, να αφηγηθούν ιστορίες για τα λήμματα που ανέλαβαν.

Δεν είναι φυσικά ένα τυπικό λεξικό. Σε αυτό το βιβλίο, την απόδοση του οποίου έχει κάνει η Σώπη Τριανταφύλλου, δεν θα βρούμε τίποτα σχετικό με την αγγείωση του πέους, την εννεύρωση της κλειτορίδας, το ωάριο και το σπερματοζωάριο. Δεν έχουν πολλή φαντασία αυτές οι λέξεις. Τα λήμματα του ανά χειρας λεξικού δεν ανήκουν απλώς στη σεξουαλικότητα, είναι και λέξεις-φορείς σεξουαλικότητας με όλη τη δύναμη βιολο-

Τα λήμματα δεν ανήκουν απλώς στη σεξουαλικότητα, είναι και λέξεις-φορείς σεξουαλικότητας, με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

τητα ή και θερμότητα που αυτό συνεπάγεται.

Για παράδειγμα, σύμφωνα με το λεξικό του Andre και των συνεργατών του, η «ανάφτρα» διεκδικεί αθωότητα και ειλικρίνεια στο μέτρο που οι δικές της σεξουαλικές επιθυμίες δεν συμμορφώνονται με τις ηθικές αρχές της καθεστηκυίας γυναικείας σεξουαλικότητας. Το λήμμα «αυνανισμός» σχετίζεται βέβαια με τη λέξη που χρησιμοποιεί ο πε-

ρισσότερος κόσμος – και εδώ δεν θα υπήρχε καλύτερο σχόλιο από αυτό που είπε ο Γούντι Αλεν «Μα...κία είναι να κανείς σεξ με κάποιον που αγαπάς».

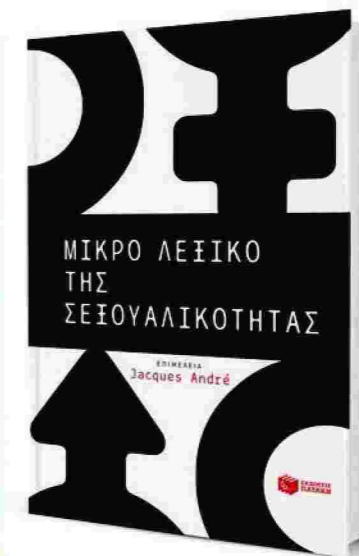
Στη λέξη «ερωτισμός» γίνεται αναφορά στον Ρολάν Μπαρτ: «Το πιο ερωτικό σημείο του σώματος είναι εκείνο όπου το ένδυμα μισανοίγει». Ως γνωστόν, η εσωστρέφεια είναι πιο ερωτική από την επίδειξη. Στο λήμμα «εραστής/ερωμένη» υπάρχει η αναφορά της πιο δύσκολης τροπής που μπορεί να πάρει μια τέτοια ιστορία. Με άλλα λόγια, το να είσαι «κερατάς» από τη γυναίκα σου είναι ανεκτό, το να σε κερατώνει όμως η ερωμένη σου πάει πολύ...

Στο λήμμα «γύμνια» αναφέρεται ότι δεν υπάρχει (σεξουαλική) γύμνια που να μην είναι ντυμένη, έστω με ένα φύλλο σукης ή με μια χειρονομία σεμνότητας, εφόσον αυτό

είναι το παράδοξο του γυμνού: όσο περισσότερο δείχνει, τόσο λιγότερα υπάρχουν για να δει κανείς. Η σεξουαλικότητα δεν είναι τόσο υπόθεση γύμνιας όσο γδυσίματος. Σύμφωνα με τον Πολ Βαλερί «μια γυναίκα που γδύνεται είναι σαν να ανεβαίνει στη σκηνή».

Στο λεξικό αναλύονται έννοιες και όροι όπως Ετερο/Ομο/Αμφιφυλόφιλος, Αιδοίο, Αιδοιολεξία, Παιδεραστία, Ράπισμα, Προκαταρκτικά, Σάρκα, Γόβα στιλέτο, «Καμάκι», Εκκρίσεις, Καμπύλη, Διαδικτυακό σεξ, Ηδονοβλεψία, Ονειρώξη, Διείσδυση, Οργισμός, Στρινγκ κ.ά. – όλες λέξεις πλούσιες νοημάτων και φαντασιώσεων, και η ερμηνεία γίνεται σε αυτό το πλαίσιο.

Χωρίς ίχνος σοβαροφάνειας και διδακτισμού, οι επεξηγήσεις έχουν στόχο τον εμπλουτισμό των γνώσεων με εικόνες και ιστορίες που

Στο «Μικρό» λεξικό της σεξουαλικότητας», στη λέξη «ερωτισμός» γίνεται αναφορά στον Ρολάν Μπαρτ: «Το πιο ερωτικό σημείο του σώματος είναι εκείνο όπου το ένδυμα μισανοίγει». Στη φωτογραφία, στιγμιότυπο από την έκθεση «Shunga, σεξ και ηδονή στην ιαπωνική τέχνη», στο Βρετανικό Μουσείο του Λονδίνου.

ταυτίστηκαν με τη λέξη είτε στην τέχνη είτε στην καθημερινή ζωή. Όπως για παράδειγμα στην αναφορά για τις Στάσεις, η mulier super virum, η στάση της γυναίκας κατά τη διάρκεια του σεξ πάνω στον άνδρα απειλεί την πατριαρχική τάξη του κόσμου. Γι' αυτό καταδικάζεται από πολλούς πολιτισμούς, όχι όμως στους αρχαίους Ρωμαίους, γεγονός που μαρτυρούν οι τοιχογραφίες. Οι Ρωμαίοι δεν αντιλαμβάνονται καμία τέτοια απειλή, το αντίθετο μάλιστα. Οι πατρικοί ξάπλωναν για να φάνε και καθώς η μία απόλαυση φέρνει την άλλη, η στάση equus eroticus (καθιστή φοράδα) ήταν το κερασάκι στην τούρτα...

«Μικρό λεξικό της σεξουαλικότητας», επιμέλεια Jacques Andre, απόδοση Σώπη Τριανταφύλλου, εκδ. Πατάκη, 2017, σελ. 180

